

Odamızın
Çevre ve
Madencilik
Konusundaki
Görüşleri
Çevre Bakan na
İletildi

Sayın İmren AYKUT
Çevre Bakanı
ANKARA

23 Haziran 1997 tarihinde 23028 sayılı R.G.'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği" ülkemiz madenciliği ve sanayileşmesine ağır yükler getirmekte, bilimsel ve teknik temelden uzak tespit ve yaptırımlarıyla ülkemizin geleceği ipotek altına alınmaktadır.

Söz konusu yönetmelik ile "... bir faaliyeti gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler her türlü teşvik, onay, izin ve ruhsat almadan önce; kamu yatırımları DPT Müsteşeariği tarafından yatırım programına alınmadan, özel kesim faaliyetlerinde uygulama projeleri onaylanmadan veya mevzii imar planı onaylanmadan önce..." ÇED raporu/ÇED önraporu hazırlanarak ilgili makamlara sunmak ve verilecek görüşe göre hareket etmekle yükümlü kılınmaktadır.

Kısaca, uygulamaya giren yönetmelik ile Anayasa gereği ve özel yasalar çerçevesinde edinilmiş maden/mermer ruhsatlarına arama aşamasından başlayarak Çevre Bakanlığı vizesi getirilmekte, Yasa gereği edinilmiş haklar yönetmelikle engellenmektedir.

Yasalara aykırı söz konusu yönetmelik çıkarılmadan önce Odamızın da katılımıyla ETKB bünyesinde ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan

ortak görüşler Çevre Bakanlığı'na iletilmiş olmasına karşın, giderayak hazırlanmış bir yönetmeliğin görüşlerimiz gözardı edilerek yayınlanmış olması düşündürücüdür.

Her türlü yatırım çevreyi etkilemekte, doğayı değiştirmektedir. Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olarak yatırımda bulunmasının kaçınılmazlığı ve varolan kaynaklarının üretilmemesinin düşünülmemeyeceğinden hareketle "sürdürülebilir kalkınma" kavramının ileriye dönük olarak iyi tanımlanması, ülkemizin geleceği halkımızın beklentileri doğrultusunda hayata geçirilmesi gerektiği inancındayız.

Üretim süreçlerinde olduğu gibi madenlerin üretimi de insan emeği, malzeme, makina ve ekipmanla gerçekleştirilmektedir. Doğada ekonomik değerlere sahip belli oranlardaki minerallerin aranmasından, işletilerek insanlığın hizmetine sokulmasına kadar her aşamanın ya da hertürlü madencilik üretim sürecinin çevreyi kirlettiğini düşünmenin ya da öngörmenin bilimsel ve teknik açıklaması bulunmamaktadır. Kaldı ki, üreticiler başta olmak üzere; devletin de gerekli önlemleri almayacağı, yeterli denetimi sağlamayacağı öngörüsüyle üretim süreçlerinin başlangıcında engel konulması gerçekçi bir yaklaşım değildir.

Bizlerin görevi gerekli önlemlerin alınması, mutlak denetimin sağlanması yönünde bilimin ve tekniğin gereklerini ön plana çıkarmaktır.

Üretime karşı çıkmak akılcı bir yaklaşım değildir. Çevrenin insanlar için önemli ve gerekli olduğuna inanıyor ancak üretimin de insanların ve insanlığın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli ve kaçınılmaz olduğunu düşünüyoruz.

Bunun içinde üretim faaliyetleri ile ilgili çalışmalar açık ve şeffaf olmalı, bilgilenmek isteyen uzmanlara gerekli bilgiler verilmeli ve yöre insanı ile iyi bir dialog sürecinin kurulması gerekmektedir.

Çevre Bakanlığı da bu süreçte sorumluluğunun gereği daha aktif rol oynamalı, yöre insanların sağlıklı bilgilendirilmesini sağlamalıdır. İşin yürütümünü sağlayacak kadrolarda mesleki bilgi, deneyim ve beceri ön planda olmalı, politik görevlendirme ve atamaların yarattığı güvensiz ortam ortadan kaldırılmalıdır.

Herşeye rağmen madencilik değil, çevre ve medencilik dengesi kurulmalı, bilimin ve tekniğin gerekliliği ve toplumsal ihtiyaçlar gözardı edilmemelidir.

Bu gerçeklerden hareketle Odamızın çevre konusundaki yaklaşımlarını aşağıda yineliyor ve 23 Haziran 1997 tarihinde yürürlüğe giren ve arama aşamasından başlayarak ETKB Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan her türlü maden/mermer ruhsatını, Yönetmelik çerçevesinde her türlü faaliyet için izne bağlayan ÇED Yönetmeliği'nin yeniden değerlendirilerek, özellikle madenlerin arama sürecinin öncelikli olarak kapsam dışı bırakılmasını diliyoruz.

- Madencilik için kullanılan doğa parçası madenci tarafından ödünç alınmakta; işletme sonrası bu alanlar rehabilite edilmektedir. Felaket senaryoları ile korku üretmenin ve kamuoyunu "ya çevre ya madencilik" açmazına getirmenin provakatif bir yaklaşım olduğunu düşünüyoruz. Her türlü madencilik faaliyetlerinin doğaya tafafisi mümkün olmayacak şekilde zarar vermesinin söz konusu olmadığına ve olası çevre problemlerinin projelendirilerek ortadan kaldırabileceğine inanıyoruz.

- Doğal kaynaklarımız ülkemiz için en fazla faydayı sağlayacak şekilde ulusal ekonomimizin hizmetine sokulmalıdır. Anayasamızın 168. maddesinde de belirtildiği üzere madencilik faaliyetleri özünde bir kamu hizmetidir ve kalkınmamızın vazgeçilmez bir parçasıdır.

- Madenlerin aranması, işletilmesi ve çevre ile ilişkilerinin düzenlenmesi konusunda mevcut mevzuat çelişkileri ile yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle uzmanların ve halkımızın tereddütlerini ortadan kaldıracak, çağdaş, ülkemizin geleceğini ve çıkarlarını ön planda tutan yeni yasal düzenlemelerin demokratik katılımı ve ivedilikle gündeme alınması gerekmektedir.

Görüşlerimizin değerlendirileceği inancıyla, çalışmalarınızda başarılı dileriz.

Asım KUTLUATA
Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Madencilik için kullanılan doğa parçası madenci tarafından ödünç alınmakta; işletme sonrası bu alanlar rehabilite edilmektedir. Felaket senaryoları ile korku üretmenin ve kamuoyunu "ya çevre ya madencilik" açmazına getirmenin provakatif bir yaklaşım olduğunu düşünüyoruz. Her türlü madencilik faaliyetlerinin doğaya tafafisi mümkün olmayacak şekilde zarar vermesinin söz konusu olmadığına ve olası çevre problemlerinin projelendirilerek ortadan kaldırabileceğine inanıyoruz.